

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 13 Maiu st. v.

După amănuntele, pe care le găsim în ziarele din Budapesta, cestiunea manifestărilor dela 21 Maiu e chiar mai gravă decum presupuneam noi.

La 21 Maiu e aniversarea căderii castelului dela Buda și a morții generalului Hentzi. Precând dar' din o parte s'au încoronat mormintele honveților, din altă parte s'a săvârșit același act de pietate la mormântul generalului Hentzi.

Di Szalay ne spune însă, că e mare deosebire între cele două acte de pietate. Camarații din armata comună n'au săvârșit actul de pietate atunci, „când este obiceiul de a reaminti pe cei morți, adică în ziua morților, ci ca un fel de provocare la adresa sentimentului comun tocmai atunci, când încoronăm mormintele honveților căzuți pentru patrie.

„E foarte mare opozițiunea dintre aceste două fapte, deoarece ce cununa celor morți pentru patrie coincide cu altă cunună, care nu răsplătesce pe erou pentru sângele vărsat pentru patrie, ci împodobește mormântul sclavului (rabszolga)“.

Care va să zică aici e taina lucrului: honveții sînt eroi, care au murit pentru patrie, ear' Hentzi a fost un sbir al sclăviei, eară Maghiarii, care sînt un popor cu deosebire tolerant și încă mai cu deosebire liberal, nu pot suferi, ca mormântul unui sclav să fie încununat.

Prin urmare legitimă a fost indignațiunea generală, bine au făcut studenții de au făcut tîmbălău și au spart nisce ferestri nevinovate, bine le șede, prea bine.

Noi cu toate aceste sîntem de părere, că generalul Hentzi a fost un oștean, care merită să fie pus între eroi și prezentat generațiunilor tinere drept un model de vîrte cetațenească, fiindcă el a păstrat credința cătră Monarchul seu și a murit luptînd sub steagul, la care a jurat.

Acesta e punctul de vedere european, și noi, care ținem prea mult să ne ridicăm

la nivelul societății europene, ținem morțiș și la acest punct de vedere.

Honveții recrutați dintre cetățenii independenti puteau să-și verse sângele după cum îi povățuia propria lor convingere: soldatul însă are să se lupte sub steagul, la care a jurat, îi place ori nu, și după vederile europene este o canalie acela, care desertează de sub steag, ear' acela, care moare în apărarea lui, un erou.

Și poate că tocmai națiunea maghiară are cuvinte foarte puternice de a ține la acest principiu și de a-l propaga în țeară, fiindcă este în interesul statului ungar, ca să fie socotit drept un miserabil tot omul, care părăsește steagul, la care jură.

Noi însă nu îl susținem nici din iubire cătră concetățenii nostri maghiari, nici din alipire cătră statul ungar, ci din rîvnă pentru buna reputațiune a neamului nostru. Avem și noi mii și mii de frați sub steaguri și pot să vină timpuri, în care unii ori alții dintre dînșii ar fi dispuși să primească principiul emis de dl deputat Szalay și să refuze a lupta sub steagurile, la care au jurat, pentru-ca să nu fie luați drept nisce sbiri ai sclăviei. Le dîcem dar' fraților nostri, care sînt astăzi ori vor fi în viitor sub steaguri: nu ascultați ceea ce vi se spune din Budapesta, căci voi sînteți Români, adică din cea mai nobilă viță a popoarelor europene; e foarte trist să luptăți contra convingerii tale, dar' buna reputațiune a neamului nostru se ne fie mai presus de toate și prima datorie a fiece-cărui Român este să-și păstreze credința, să nu fie sperjur și să producă pretutindenea convingerea, că Românul e om vrednic de încredere și bun oștean, chiar și atunci, când se luptă fără de voie.

Maghiarii să facă ce vor ei: noi Românii să avem totdeauna ambițiunea de a nu ne pune în conflict cu sentimentul comun al lumii, în mijlocul căreia trăim.

Revistă politică.

Sibiu, 13 Maiu st. v.

Răsboiul vamal între Austro-Ungaria și România e perfect. Foaia oficială „Budapesti Közlöny“ publică în numărul seu dela 23 l. c. n. patru ordinațiuni ale ministrului de comerț, conțelului Széchenyi, prin care acesta dispune, ca toate produsele ce vin din România să se taxeze dela 1 Iunie n. începînd după un tarif vamal ridicat cu 30 procente, și oprește importarea de legumi, poame, plante și bucate precum și importul de rimători, oi, capre și miei din România. Deasemenea s'a votat și în camera României tariful autonom și s'a mai prezentat camerei un nou proiect de lege, care ca adaus la tariful autonom are să fie un nou mijloc de retorsiune în contra statelor, ce au luat sau vor lua măsuri excepționale în privința produselor române. Acest proiect consistă din următorii trei articoli: I. Drepturile de vamă asupra importățiunii și asupra exportățiunii se vor percepe conform tarifei anexate la prezenta lege. II. Guvernul este autorizat a maiora taxele vamale din acest tarif până la 20 la sută din valoarea pentru produsele sau mărfurile din statele, cari vor lua măsuri excepționale într'un mod direct sau indirect contra produselor și mărfurilor din România. III. Această lege se va aplica în termen de o lună dela promulgarea ei.

Treaba României, dacă va avea sau nu pagube din acest răsboi. Noi cesti de sub coroana sfîntului Ștefan știm că țara noastră se ne umble de aci înainte, dacă nu cumva ne vom îndestuli cu hrana, ce ni-o poate oferi „paprika“ dela Seghedin,

Deputațiunea regnicolă ungară a ținut la 23 l. c. sub presidența dlui Ladislau de Szögyényi-Marich o ședință, la care au participat toți membrii deputațiunii și aproape toți ministrii ungari. În această ședință s'a stabilit din punct în punct răspunsul, ce are să se dea deputațiunii regnicolare croate. Textarea aceluia s'a încredințat apoi referentului Max Falk. Deodată cu prezentarea acestui răspuns deputațiunii croate, vor fi și membrii acesteia invitați a începe pertractările verbale. Terminul pentru începerea acestora se va fixa mai târziu.

Cestiunea croată e o calamitate, perpectuă pentru Ungaria; vom vedea, dacă

pertractările aceste vor avea sau nu vre-un rezultat favorabil pentru o parte și cealaltă.

Din Grecia sosesc încă mereu sciri neliniștitoare. „Agenției Havas“ i-se comunică din Atena, că Turcii au deschis focul pe linia Meluna-Ravein și pe linia Mavreii și au reînceput din nou ostilitățile. Grecii au respins pe Turci și au ocupat unele poziții turcesci.

Se aude, că Vaticanul are intenția, de a trimite la Paris în privința negocierilor cu China o nouă notă, prin care se exprimă cu toată hotărîrea în contra proiectelor de mijlocire ale Franciei și dîce, că a lui e dreptul nedisputabil, de a înființa în Peking o nunțiatură independentă, ceea-ce nu atacă întru nimic interesele Franciei.

Procese de presă ale „Tribunei“.

„Luminătorul“ din Timișoara publică în numărul dela 10/22 Maiu următoarele apreiări asupra proceselor de presă ale „Tribunei“:

Timișoara, în 21 Maiu 1886.

v. În rîndul trecut s'a publicat în acest ziar sfîrșitul proceselor de presă intentate „Tribunei“ din Sibiu și pertractate în Cluj în 11 și 12 Maiu n. a. c. înaintea curții cu jurați. Redactorul fu condamnat la un an prinsoare de stat, eară directorul foaiei la o sută floreni amendă.

Acum avînd înaintea ochilor din izvorul cel mai autentic și mai competent însemnările stenografice despre ambele pertractări, putem să ne pronunțăm cu temei asupra acelor procese merii următori să reproducem după același izvor părțile esențiale ale acestor două procese.

Nu-i nici scopul nici intențiunea noastră a critica cumva procederea juriului sau sentența tribunalului, enunțată pe baza votului aceluia juriu, cu atât mai puțin a judeca cererii de nulitate date de apărător contra acelei sentențe; este treaba conștiinței lor ca cetățeni liberi și independenți ai unui stat june în formațiune cu pretensiuni mari. Ci noi vom încerca a ne da seamă despre acele procese din punctul de vedere al temeiniciei, al tendenței, al legalității, al dreptului, al politiceii și al efectului.

Temeiul intențării procesului, al acusei din partea procurorului așa a fost de slab, de nesolid, încât nu numai chiar și diaristica maghiară a simțit-o pe deplin, căci altcum o putem pricepe cum aproape toate gazetele Maghiarilor într-o formă sau într'alta, în măsură mai mare sau mai mică, încercau, cu mult înainte de pertractarea proceselor, a harangua, a neliniști, a sumuța publicul maghiar, deosebit pe cetățenii Clujului, cari tocmai aveau să judece asupra

Foita „Tribunei“.

Notițe istorice.

Dilele aceste ni-a cădut în mână un document istoric, pe care numai foarte puțini dintre Românii ați în viață vor fi putînd să-l înțeleagă, eară urmașii nostri de sigur că l-ar lua drept un apocrif, dacă autenticitatea lui n'ar fi adevărită prin mărturii neîndoioase.

E un apel adresat poporului român din partea poporului sârbesc.

Apelul e emis din Carloveț la 13 Iulie 1848.

Precum șcim, încă la 3/15 Maiu 1848 Românii din Ardeal au hotărît în adunarea lor de pe câmpul dela Blaj să intre în luptă contra revoluțiunii pornite în Martie dela Pesta. Cu toate aceste aproape două luni în urmă Sârbii emit următorul apel:

„Către poporul romanesc

„iubită frățescă Închinăciune de Sănătate dela Poporul Sârbesc.

„Poporul sârbesc încă în 5-lé Maiu a. a. au slobozit cătră voi fraților Romani de o credință, așa mai iubită, și mai inimoasă închinăciune de Sănătate, în care vau descoperit, că întru Națiunea sa Adunare din 1-lé Maiu a. a. ținută, după drepturile cele de Strămoși Sârbi cu Sânge voiniceșc ogonisite sieși Patriarh și Voievodă sau ales, și cu acél Privileghiilor celor de un

véc și jumătate cu rușine părăsite, puteré cé dintâi cu mare Sârbare iarăși napoi au întors. Cu acél Prilej Poporul Sârbesc nau trecut cu vederé și pre voi fraților de o credință în Rotunzimé dragostei céi nefățarnice, prietenește a vă chiema, aducându-vă aminte, ca și voi din adâncul Somn să vă treziți, apoi ca un Popor liber, după libertate și Mărire voastră, Poporului nostru, carele acuma viața ș' jertvește săvă ortăciți, și așa pe temeiul întregéi Libertăți, Egalități (unități) și Frățietăți tare și neprepută legătură de nou să întărim, și strălucitului nostru Viitoriu înnaltele uși săi deschidem.

„Însă de atuncé iată dooa Lună întregă trecură, și viersul fraților Sârbi în loc ca în Piepturile Romane cu pătrunzătoare bunăvenire se fie străbătut, — de inimile lor cele înghețate și împietrite lovindusă se sparsă, și rămasă pustiu, — neascultat. — Acolo, pe câmpul bătălii de Libertate unde șau dezvălit Sârbimé Stégul său și dușmanului său ungar, carele cu prăpădire Sfîntenilor Sârbești amenință, întru întîmpinare iau eșit; acolo, unde a tătê Mormânturi deale liberilor Sârbi bogatele câmpuri ale noastre lăt acoperit, — acolo și astăzi țînteză sârguitoriul Sârb și ca un leu înfricoșat se scoală asupra dușmănoasei Hiene, și tot Pașul pământului Vovodesc îl adapă cu Sângele dușmanului său celui rău gînditoriu. —

„Voi Fraților, ascultați urletul tunurilor, pocniturile puscilor în bătae și vaitecele Reni-

ților, și vă faceți Surzi; și nu numai că au recit dragostea voastră spre noi, ba încă dușmănește fără de nici o pricină asupra noastră săriți, și nooa în sfînta și drepta noastră înaintea loare înpotrivă ne stați, pentru că bacsama ați zăutat că și pe noi și pe voi de atătê vécuri o credință, o sfîntă și dreptmărită credință strâns ne povățuește; — au doară nu voiți să știți, că Sângele nostru, cu călduroase Legături a Némurilor și a cuseriilor înpreunat este? Au doară nu vă pasă vooă de cele trecute pline de dragoste, în care a nostri și a voștri Strămoși o asemenea Soarte împărțind, asupra unul dușman sau biruit, și supt un Jug, asemenea Năcazurii au suferit? Și astăzi și a noștri și a voștri frați, și a noștri și a voștri fi, pe câmpul bătălii din Italia pentru iubitul nostru Împărat cu o asemenea mîrire se biruesc; dară voi toate acél sub picioare aruncîndule, aici în înpreunata făgăduință cu întunecată privire Sfînta noastră faptă petreceți, și nefrățește, — să nu zicem dușmănește — Măna noastră, caré vooă întru ajutori vă o întindem, dela voi izbiți.

„Poporul Romanesc! Strămoșii noștri au purtat oare cândva tot unele legături, acuma însă au bătut ciasul, ca rușinoasele Lanțuri ale Robii dinpreună, însă voinicește să le scuturăm. Mare și nespūsă Rușine va fi, și toată Lumé ne va urgisi, și scuipi, dară următori noștri Strănepoți înflăcărât ne vor blăstăma, dacă am trece cu vederé acest Prilej bun, și mai de parte cași cuică în robie se oftăm am dori; spre noi Sârbi toți

Slavenii au îndreptat ochii, și dela noi așteptă să le arătăm zorile cele mai frumoase ale viitorului libertății; dară spre voi Romania și Moldova cu mândrie privește! au doară voi ne vredniciți voiți a vă arăta împrumutării Némului vostru? — și au doară veți poté îngădui ca ungurésca fătărie încă în mai adâncă mortăciune să vă legene, apoi ungându-vă dinții de astădată — cu mărunțișuri, de Sfîntenile voastre să vă lipsescă și din Numărul altor norocoase Popoare ca pe nește nevrednici să vă ștergă? — Sculați-vă fraților cei de o credință, sculați-vă, și cu curată unire și dragoste înfrățitvă ca Popor Liber poporului Liber Sârbesc, apoi se nu îngăduim dușmanului nostru celui de obște, să ne înclue ca pe nește prunci nepricepuți, și ca pe nește cucă să ne apese; numai voinicește plin de heroinescă vietate după Mărire și Libertate oftând să arătăm la toată Lumé că sântem copti pentru Libertate și că sântem în Stare nu numai ajutori a da, ci și pe tot varvarul al zdrobi sub voinicele noastre picioare; carele țînteză, credința și Limba noastră a o prerumpe, și dulce Sfîntenie a Nații noastre a o stănge.

„Romanilor! harnicilor frați — iată încă mai o dată cu înviere Sârbi spre unire și prietenește încredere vă chiamă; rădăcițivă pe picioare fraților, și spre arme! apoi ca nește credincioși fi a preluminatului împărat Ferdinand, și ca nește frați de un gînd se pășim ca sub povățuire întregéi Libertăți, Egalități și Frățietăți în cugetul Nații se mântuim Viitorul nostru, se ne

concețtenilor-redactori din Sibiu, și între cari foi se distingeau în mod bător la ochi tocmă diarele din Cluj și „Budapesti Hirlop” din Budapesta, cari scriseseră nemijlocit înainte de 11 Maiu despre „Spada sângeroasă”, ce a pornit să de roată prin țeară, și astădată se va opri și va avé de lucruri în Cluj, — ci și procurorul însuși n'a avut încătrău, ci pondul cel mai mare în acuză l'a pus nu pe șirurile cetite de lume, nu pe afirmările, îndemnările sau propagările anumite, cari se cuprind apriat în lege și cari singure pot forma substructul procesului, ci și-a întemeiat acusa mai cu seamă pe aceea ce se poate ceti între șiruri. Și această împregiurare este în stare a sgului puternic, aproape până la nimicire toată temeinicia și legalitatea acusei; pentru-că pe această cale vre-un procuror poate intenta procese după plac uitându-se numai la fruntea unui cetățean și afirmând, că acel cetățean cugetă la agitațiune, la sumutare, la răsvrătire, cugetă contra kultur-egylet-urilor, contra maghiarisării, contra statului etc., și propună condamnarea și pedepsirea celui cetățean, ceea-ce poate că astăzi ar fi de ajuns, pentru-ca acusatul să fie condamnat la restrângerea libertății pe un an de zile.

Zadarnice sânt dară imputările și invinuirile ce agentele provocatoare din Cluj au făcut după încheierea proceselor, procurorului acuator, căci bunăvoința și rîvna din partea sa n'au lipsit, el a făcut tot ce a putut și cum mai bine a putut, ba chiar și mai mult a făcut, decât i-a fost cu cale și iertat să facă: însă el n'a putut și mai mult să facă, pentru-că temeiul i-a fost prea slab prelîngă tot binevoitorul concurs și ajutor ce i-au dat diarele, ce acum îi făcurea imputări. Apoi un lucru slab, fără temei, cu anevoie se poate susține, apêra și isprăvi bine, tare și strălucit.

Referitor la temeinicie organul Kossuthilor, „Egyetértés”, din Budapesta în nrul seu din 13 Maiu, adecă o ți după acele procese, scrie la locul de frunte: „... Articollul, care a format ieri obiectul procesului de presă, este un lucru cât se poate de inocent, nevinovat. În diarele sêrbe, slovace, române și săsesci au apărut, mai ales mai nainte, cu mult mai veninosi, mai agitații articoli, decât acesta, pe cari însă procurorii și jūdii nostri n'au pus nici un pond. Unul din articoli acusați așa este de slab, ofere așa puțină materie pentru acuză, încât chiar și procurorul a creșut de lipsă a indegeta, ca jūrii să nu fie atenți numai la ceea-ce este scris în șiruri, ci și la aceea, ce se poate ceti între șiruri. Afară de aceea procurorul compuse ieri acusa mai mult din consecunțe, din combinațiuni și nu din afirmările pozitive ale articolului... Și dacă cu toate aceste jurații totuși au declarat vinovat pe redactorul „Tribunei”, trebuie că între motive figurează și de acele, cari în sentența însăși de abia se vor pute ceti. De abia ne înșelăm dacă credem, că între aceste motive cel mai mare pond îl are redactorul „Tribunei” dară n'are acuma a suferi numai pentru articolul incusat, ci preste tot pentru direcțiunea activității sale politice...”

Așadar: acusa „între șiruri”, și sentența motivată „între șiruri”.

La ghicire sau născocire de motive ascunse, sau la cetirea printre șiruri, la care lucru, se vede, că modernii procurori trebuie să-și iee refugiu și dovedesc o înspăimântătoare dexteritate, cei cari cunoscem numai căile oable, cari nu temem lumina ăleii, cari cunoscem dispozițiunile pozitive ale legilor existente și cari ținem, că pricepem ce este un stat liberal și constituțional și cari sânt cerințele de frunte, pentru-ca un astfel de stat să prospereze, noi la astfel de ghiciri nu ne putem demite și nici nu le putem combate, ci trebuie să ne ținem de lucruri pozitive.

Redactorului acusat și condamnat i-s'a adscris de delict de presă, că pe basa sancțiunii pragmatice, ce de sub glorioasă împărăteasă Maria Teresia se află în deplină vigoare până astăzi,

a accentuat libera și independenta dezvoltare culturală, materială și politică în stat a națiunii române, și deosebit a militat pentru autonomia Transilvaniei. Însă acuatorul este în această privință în mare rătăcire și nesciință. Acea sancțiune pragmatică există neștirbită până astăzi și pe basa ei Ardeleni au drept a lucra și a lupta cu toate mijloacele legii și ale constituțiunii pentru deplina ei respectare, adecă pentru redobândirea și restituirea autonomiei Ardealului, cu atât mai virtos, că națiunea română, carea așa ăcînd, formează Ardealul, nu numai n'a renunțat nici când la acea autonomie, ci, supunându-se numai forței împregiurării, neîntrerupt a protestat contra suspendării acelei autonomii și, deosebit, contra împreunării Ardealului cu Ungaria așa precum s'a făcut, fără voință și contra învoierii a celor aproape un milion și jumătate de locuitori autohtoni ai Ardealului. Tot aceasta a fost punctul cardinal și al conferențelor și pronunțamentelor naționale, care punct se află și astăzi la locul întâiu în programul național; și tot în acest înțeles s'a ținut un discurs detaliat și în conferența națională din Sibiu în 1884 în fața lumii și în prezența organelor politice ale statului și orașului; și pe baza cărui program s'au ales și se află deputați români în dieta din Budapesta.

Acele conferențe, cu programa, cu vorbirile, cu actele s'au publicat în patru limbi, s'au distribuit în țeară și în lume, și există și astăzi încă în mii de exemplare, însă procese nu se făcurea nimănui din nici un motiv, pentru-că nu s'a aflat nimic a fi contra legii, contra constituțiunii sau contra statului.

Aceasta ni-o arată tocmă starea actuală a monarhiei austro-ungare, în care terile și regatele dincolo de Laita au dietele și autonomiile lor provinciale, cari din ăi în ăi se mai tot lărgesc; ba în regatul Boemiei d. e. chiar Germanii lucră din puteri, ca țeara lor să fie în privința justiției și a instrucțiunii împărțită în districte naționale, germane sau slave, separate și independente unele de altele; ear' dincoace de Laita scim, că mica, săraca, dar' viguroasă Croația are asemenea dieta și autonomia sa proprie; — toate acestea dovedesc limpede, că această stare nu este contra legilor și nu este spre spargerea statului respectiv sau spre disolvarea unității monarhiei habsburgice. Astfel dar' nici provocarea la sancțiunea pragmatică, nici nisuița de a regula pe base pacifice și solide relațiunea Ardealului către Ungaria, adecă stăruința de a scăpa Transilvania din starea ei excepțională și a o înzestra cu autonomia ei, nu este contra legii și absolut nu poate fi spre spargerea sau nimicirea statului ungar și a elementului maghiar.

Este evident dară, că legea și constituțiunea nu opresc dreptul de a discuta asupra înțelegerii și regulării relațiilor între Ungaria și Transilvania, ceea-ce vedem că, prelîngă toată autonomia regatului austro-ungar, în aceste zile între Ungaria și Croația din incidentul unor transgresiuni comise de guvernul din Budapesta. Deci nici nu poate fi pedepsit cu temei legal cel-ce discută asupra acestei cestiuni, căreia nici un proces de presă nu va fi în stare a-i pune capăt. La partea din acuză despre unirea tuturor Românilor, despre încorporarea Ardealului cu România, despre imperul daco-român dela Tisa până la Dunăre și Marea neagră, și la alte de astea, nici nu mai reflectăm, pentru-că nu ne mai poate nime spăria cu de acele visuri și aspirațiuni înflăcărare.

Întrebarea este dară numai, dacă politiciii din Budapesta preferesc în interesul consolidării statului nostru a se înțelege cu Românii și deschiilit a regula cestiunea deschisă a autonomiei Ardealului, sau află mai folositor a face toate numai după capul și voia lor, sau află de lucru mai ușor a sili d. e. pe Românii din Ardeal prin măsurile drastice și excepționale de până acuma, la prietenia și frățietate, la acomodare definitivă, la capitulare totală.

câmpia dela Világos, unde au fost risipite de un detașament al armatei răsculaților și apoi nici că s'a mai făcut vre-o încercare pentru organizarea lor.

Apelul Sêrbilor a fost dar' emis la adresa Românilor din Bănat și din Țeara-Ungurească, și căt pentru cei din urmă a răsunit îndeșert.

De pe galeria sinodului.

(Urmare.)

Adevărata activitate, precum se scie, sinodul i-s'a început-o numai a treia ăi după deschidere. A ținut apoi într'una, dela această a treia ăi, opt zile încheiate.

Sinodul n'a fost mai lung ca de altă dată. Poți să ăiei, că a fost mai scurt. Rapoartele generale ale senatelor consistoriale s'au primit cum au fost, de-a valma, fără desbatere în general și, mai mult mai puțin tot așa în special.

Șirul desbaterilor l'a deschis verificarea deputatului Dr. I. Crișian.

Voii să imitez sinodul. A fost el scurt, aide de, să nu lungesc nici eu multă vorbă. Am să mă mărginesc la momentele, care mi-se vor pără mai de multă importanță, mai ales după-ce atîngend rapoartele generale, am cam atins și partea cea mai mare a activității sinodului din anul acesta.

Așadar' verificarea deputatului Dr. Ioan Crișian!

Pot să ăic, că propunerea raportorului Eugen Brote, pentru verificare, s'a primit fără de nici

Din toate cele pățite dela 1867 încoace, precum și din aceste procese de presă ni se arată, că ei s'ar fi rezolvit la prea problematicele măsuri drastice, închipuindu-și, că idea de stat maghiar național, frământările de maghiarisare, egemonia și supremația elementului maghiar, cu un cuvânt actuala stare publică-politică dela noi, așa s'ar fi lătit și înădăcinat deja între milioanele de nemaghiari de aici, încât se simt în stare și îndreptățiți a procede astfel precum o fac față de ficine, care nu numai ar cuteza a discuta asupra acestei stări publice-politice, ci chiar și numai a o trage la îndoială.

Și aceasta este, după noi, o tendență și o politică prea grăită și foarte rătăcită, pentru-că noi nu sîntem în stare a da prin putere și prin măsuri drastice, prin ignoranță și violență, viață îndelungată păcii și bunei înțelegeri între concețteni, de care avem mai mare lipsă și mai multă trebuință decât poate ca ori-care alt stat din ambele emisfere ale lumii noastre.

Tot această tendență și politică o cunoașcem și în mutarea juriului de presă din Sibiu la Cluj. Și cu toate aceste am vădut, că pe Românii, pe care Sașii unanim au trebuit să-i absoalve, pe aceia în Cluj încă numai cu majoritate de voturi i-au putut condamna; că în locul celor patru ani ceruți de procuror, tribunalul a putut da numai un an închisoare de stat; că în locul tragerei în țapă și frigerii pe coji de ouă, agentele provocatoare s'au mulțumit și cu o sută florini; și că, în fine, procurorul în loc să insinue și din parte-și cerere de nulitate, a fost bun bucurios, că a putut exopera un an și o sută florini deasupra prelîngă speșele de proces.

Am vădut însă încă ceva; am vădut că în Cluj, în reședința reuniunilor culturale, la isvorul petros al civilizațiunii pentru Ardeal și Orient, în vechia capitală, ce se laudă a fi avut între zidurile sale și pe Matia cel drept, n'a cutezat nici un advocat maghiar să fie apărătorul celor doi Români acusați, li-au denegat servituț, ce nici în staturii absolutistice nu se înțemplă nici față de cei mai sclerați criminali.

De ce au denegat? Din respect oare către prea cunoscuta miscabilitate a pardoselei Atenei ardelenice și a lirelor patriotice mirositoare?

Dară să terminăm pentru astădată, pentru-că continuând ne cuprind fiori, vădend la ce consecunțe și constatări prea puțin mângăitoare am fi constrinși a ajunge. Precum stau ađi încă trebile vom avé destulă ocaziune tristă a mai reveni asupra acestei afaceri.

Despre redactorii acusați nu putem mai mult decât să constatăm, că ei s'au purtat constant și bărbătesce precum au sciut și priceput mai bine, și asta le servește numai spre onoare.

Și în fine, reasumând toate, trebuie să înțebăm, ce rezultat și efect au avut și pot avé chiar aceste mai nouă procese de presă așa mult prejudicate și așa slab motivate, în cari cetățenii maghiari aproape negunoscători ai luptelor și niusințelor Românilor, au condamnat pe cei doi concețteni români ai lor?

Cu un oaspe va fi mai mult în prinsoarea de stat dintre secularii goruni ai Carpaților Nășudului, — este rezultatul. Ascuițirea ghimpelui de până acuma în sinul celor trei milioane de Români, ne temem, va fi unicul efect.

Trist rezultat și și mai dureros efect înaintea noastră a tuturor, cari din inimă și din toate puterile dorim și lucrăm, ca mai mult și mai curend să ne apropiăm, decât să ne depărtăm....

Vom reveni, dacă și când vom crede de cuvință, asupra cestiunii. Deocamdată ne simțim numai datori a da oare-care lămuriri asupra punctului de vedere, din care am privit noi înșine aceste procese.

Rapoarturile ce s'au publicat despre pertractările din Cluj sînt parte făcute cu rea credință, parte pline de inexactități,

cum sînt cele publicate în coloanele „Tribunei”. Un stenograf destoinic nu s'a găsit în Cluj, eară corectarea notițelor luate în pripă nu s'a putut face, fiindcă „Tribuna” se publică în Sibiu, eară pertractările s'au pertractat la Cluj, și era preste puțină, ca oamenii, care au stat timp de două zile în fața juraților, să mai corecteze și dările de seamă despre cele petrecute în sala de pertractare.

Ar fi rămas dar' să se republice, corectate, dările de seamă.

Aceasta nu s'a făcut, pentru-că nu am voit să dăm proceselor importanța, pe care în adevăr n'o aveau.

Ni-a părut bine, că am trecut și prin această supărare, care nu putea să ne altereze cătuși de puțin, după-ce în timp de doi ani de zile ne-am deprins cu altele mult mai grele.

Recursum în nulitate s'a anunțat, dar' în urmă a fost retras, și unul dintre condamnați și-a plătit suta, eară celalalt va pleca zilele aceste, ca să-și înceapă anul de odihnă și — poate — să învețe minte.

Protocoloalele

conferențelor pentru încheierea unui tratat de comerț între România și Austro-Ungaria.

(Urmare.)

Proces verbal Nr. 2.

Sedința dela (20 Aprilie) 2 Maiu 1886.

Sedința este deschisă la 2 oare.

Erau prezente aceleași persoane, ca și în ședința precedentă.

Se stabilește, că dl Fuhrmann va lucra într'o comună înțelegere cu secretariatul român pentru redactarea proceselor verbale.

D-nii delegați austro-ungari înscințează conferența, că după-ce au luat cunoscință de proiectul de tratat, prezentat de guvernul regal în ultima ședință, ei vor atrage ađi atențiunea-i asupra lacunelor cari, după părerea d-lor, există în acest proiect. D-nii delegați observă mai întâiu că, la art. 1 al. 1, din proiectul român, s'au suprimat cuvintele și de navigațiune, cari existau în vechiul tratat.

D-nii delegați români răspund, că aceste cuvinte nu figurează nici în proiectul austro-ungar.

D-nii delegați austro-ungari explică, că cuvântul, pentru care nu s'au trecut aceste cuvinte este, că guvernul imperial și regal are de gând să propună guvernului regal încheierea unei convențiuni speciale de navigațiune. D-lor sînt de părere să lase la o parte această cestiune.

Conferența admițend această părere, d-nii delegați austro-ungari trec la cercetarea al. 2 de sub art. 1, și întrebă pentru-ce proiectul român nu prevede, că supușii austro-ungari vor pute să se stabilească și să călătorească în România.

D-nii delegați români răspund, că această stipulațiune este privitoare la stabilire și că ea își va găsi locul ei natural într'o convențiune consulară și de stabilire ce urmează a se încheia cu Austro-Ungaria.

D-nii delegați austro-ungari socotesc, că nu există relațiuni comerciale fără vre-o permisiune

ningea. Sgriburiam noi cei de pe galerie în surtoce de iarnă; sgriburiam de sigur și deputații, dar' desbaterile curgeau neîmpedecate înainte. În ședința a treia dela 23 Aprilie nu lipsia mult, și humorul cu tot frigul era să iee un avânt, un sbor, până la săgă completă.

Raporta asupra raportului senatului scolastic deputatul Stefan Iosif, omul cel mai iubitor de pace, dintre căpi raportori s'au urcat în sesiunea aceasta pe tribuna sinodului. Căci toți raportorii, mai mult mai puțin, erau obstinați în părerile comisiunilor ce reprezentau. Numai raportorul Stefan Iosif făcea concesii tuturor propunerilor. Păcat, că colegii sei deputați erau cam răi recunoscători pentru bună-tatea aceasta. Atare scumpete de bună-tate era din partea multora întimpinată cu suris, chiar și cu risete.

Meritul sau vina, după-cum veți lua, însă nu a fost numai a d-lui raportor. Obiectul, asupra cărui a raportat, încă a contribuit la învelirea dealtmintrelea une-ori tristă a ascultătorilor.

Reproducend din raportul consistorului scolastic, dl raportor spunea pe la început, că activitatea senatului scolastic a fost în anul expirat o „luptă continuă cu guvernul”, prin care consistorul și-a câștigat merite neprețuite.

Așteptam acum încordat se aud careva detalieri din luptă.

Nici un detaliu. Ba totuși. Că guvernul pretinde, ca sentențele în cauzele disciplinare

întemeem Nația noastră, și se dobândim acă, ce după toate dreptățile, Dzeu, și Sfânta a lui dreptate ne au hotărât!!

„Datusau în Carlovăț în luna lui Iulie, 13-lé zi Anul Domnului 1848.”

Care e înțelesul acestui apel după-ce trecuseră aproape două luni dela adunarea de pe „câmpul libertății”?

El aruncă o lumină foarte viuă asupra lipsei de organizațiune a Românilor în ajunul marilor evenimente dela 1848.

Ceea-ce se hotărise la Blaj îi privia numai pe Românii din Ardeal, și precând acestia se organizasau, ca să între în luptă pentru dinastie, cei din Bănat și mai ales cei din Țeara-Ungurească steteau zăpăciți, ba foarte mulți dintre dînșii se luptau în regimentele lui Kossuth nu numai contra armatei imperiale, ci chiar și aici în Ardeal contra gloatelor române. Abia foarte târziu s'au ridicat și în Bănat gloatele române, ca să ajute armata imperială în operațiunile ei, cum s'a întemplat între altele în bătălia dela Lipova.

În Țeara-Ungurească nu s'a făcut decât o singură încercare pentru ridicarea gloatelor române, și nici aceasta nu a reușit. Puțina inteligență română din aceste părți, cuprinsă și ea de curentul revoluționar, voia să ducă poporul cu revoluționarii; aceasta însă nu voia și păstra o atitudine de tot rezervată. În urmă însă „domnii de român” au plecat ca „nemzetőr”-i contra Moților, și în timpul cât au lipsit acestia, poporul s'a adunat el de el și gloatele s'au concentrat pe

prealabilă de reședință; de aceea toate tratatele de comerț conțin asemenea clause de stabilire. De altminteralea, fiindcă această stipulațiune există în tratatul de comerț dintre România și Germania, Austro-Ungaria a reclamat-o și dînsa.

D-nii delegați români observă, că guvernul regal dorește să nu introducă în convențiunea comercială dispozițiuni străine de dînsa. Și apoi, art. I din proiectul român prevede, pentru Austro-Ungari, un tratament egal cu acela al naționalilor. Facultatea de restabilire rezultă, în toate țările civilizate, din libertatea comerțului. Delegații români propun de a lăsa la o parte cestiunea reintegrării, în corpul art. I, al clausei de stabilire.

D-nii delegați austro-ungari, pentru a garanta pe farmacistii austro-ungari, cari practică actualmente această profesiune în România, contra efectului retroactiv al legii sanitare române, a cărei punere în vigoare este fixată pentru 1 Iunie 1886, propune de a se regula cestiunea printr-o schimbare de note.

Ei propun același mod de regulare în favoarea drepturilor dobândite ale societății de navigațiune pe Dunăre și cer menținerea ultimului aliniat de sub art. I, din proiectul austro-ungar, relativ la societățile anonime și în comandă prin acțiuni.

D-nii delegați români spun, că vor comunica aceste desiderate guvernului regal.

D-nii delegați austro-ungari observând, că art. II din proiectul austro-ungar nu se găsește de loc în proiectul român, d-nii delegați români răspund, că aceste dispozițiuni ating înșiși constituția. O convențiune n'ar pute să definească sau să interpreteze o dispozițiune constituțională, numai o constituantă ar pute să facă aceasta. Această cestiune nu le pare dar' de loc a intra în cadrul lucrărilor conferenței.

D-nii delegați austro-ungari socotesc, că ar trebui să se reserve cel puțin drepturile dobândite, și acela al moștenirii li se pare a fi unul din ele.

La aliniatul I de sub art. II din proiectul român, d-nii delegați austro-ungari propun să se anexeze formularul de carte de legitimare, după cum aceasta se prevede în art. III din proiectul austro-ungar.

D-nii delegați români nu ved, că ar pute să fie vre-o dificultate, pentru-ca această cerere să fie satisfăcută.

Al doilea aliniat al aceluiași articol este dentic cu al doilea aliniat de sub articolul III din proiectul austro-ungar.

La al treilea aliniat, d-nii delegați austro-ungari observă, că proiectul român supune pe chirigii, cari exercea meseria lor pe teritoriul celeialalte înalte părți contractante, la aceleași axe ca și pe naționali, precând convențiunea actuală și scutescă, pentru înlesnirea comerțului la frontieră.

D-nii delegați români răspund, că nu s'ar pute acorda comercianților străini favoruri mai mari decât acelea, de cari se bucură naționali; cestiua reclamă, cu drept cuvânt, contra actualei țări de lucruri. Această măsură este propusă de altminteralea nu în vedere de a face ca fiscal să câștige, ci pentru a stabili o perfectă egalitate de tratament.

supra învțătorilor confesionali, consistorul să le subșternă spre revisiune.

Atăta însă n'a fost deajuns.

Din raportul raportorului se vedă mai departe, că în privința amestecului guvernului în facerile bisericeii autonome consistorul „luptător“ nu făcuse nimica, din care cauză comisiunea s'a mîit motivată a propune o reprezentațiune la guvern, eventual una la dietă. Ca comicul să e complet, Dr. Il. Pușcariu propune să se voteze aplentului în senatul scolastic, dep. Mateiu Voianu, pentru fategile în „lupta“ cu guvernul ot de recunoscință.

Cum a fost cum n'a fost, destul că propuerea din urmă s'a perdut în nomolul altor scursuri despre catechisațiune, reuniuni de învțători și așa mai departe, și recunoscința ntru „lupta“ cea de tot stearpă n'a mai fost suscitată de nimenea.

Va fi interesant a se sci, că alte confesiuni sînt scutite de suprarevisiunea sentențelor n partea guvernului, cu bună seamă, pentru confesiunile acele nu vor fi stat cu mîinile în a până când apa li-a venit la gură, ci se vor apărat energie la timp.

Mă opresc deocamdată aici, pentru-ca să e mai în tignă apreția momentele din ședințele următoare, care, după părerea mea nenorțivă, sînt de o însemnătate mai mare, ca cele nă aci *per summos apices* atinse. — y. —
(Va urma.)

D-nii delegați austro-ungari răspund, că această cestiune are o mare importanță; cerem, ție d-lor, reciprocitatea pe basa celor ce se practică ađi, căci n'am puté primi o stare de lucruri mai rea, decât aceea care, a existat până acum. Dealtminteralea; dacă am limita această stipulațiune, România ar beneficia de dînsa pe deplin în Austro-Ungaria, în virtutea clausei națiunii celei mai favorisate, căci avantajul pe care îl reclamăm este acordat celorlalalte națiuni, cu cari avem tratate de comerț. Ei recomandă cu căldură de a primi dispozițiunile propuse prin proiectul austro-ungar.

D-nii delegați români socotesc, că la extrema rigoare, cestiunea ar puté fi resolvată stabilindu-se o zonă, care să limiteze circulația limitrofă a chirigiilor.

Înțelegerea rămâne a fi desbătută.

D-nii delegați austro-ungari fac să reiasă comisiunea în proiectul român, a stipulațiunii conținute în aliniatul 3 de sub art. II din actuala convențiune, și care scutesce, de orice taxă industrială sau specială pe supuși cari se ocupă cu navigațiunea; ei cer menținerea acestei dispozițiuni.

D-nii delegați români răspund, că această dispozițiune a fost scoasă ca și cuvintele și de navigațiune dela art. I; aceste două cestiuni cari tînt strîns legate una de alta, vor fi regulate în același timp.

D-nii delegați austro-ungari insistă asupra introducerii în convențiune a § 4 dela art. III din proiectul austro-ungar, privitoare la scutirea de cauțiune pentru trăsurile și sâniile, cari nu întră în România cu scop de a rămâne, ci se întorc earăși înapoi în Austro-Ungaria.

D-nii delegați austro-ungari socotesc, că această clausă ar puté să se găsească locul într'un protocol final. Ei cer ca cauțiunea să nu întreacă taxele, pe cari mijloacele de transport ar trebui să le plătească, dacă ar întra ca marfă. D-nii delegați ar voi să scie, pentru-ce s'a suprimat aliniatul 4 dela articolul II din actuala convențiune.

D-nii delegați români răspund, că această dispozițiune ar puté fi introdusă într'o convențiune consulară și de stabilire, ce urmează a se încheia între cele două țeri. Tot astfel este și cu articolele III și IV din actuala convențiune, cari lipsesc din proiectul român.

D-nii delegați austro-ungari propun atunci, ca cele două convențiuni să fie semnate în același timp.

D-nii delegați români răspund, că la Viena cestiunea oportunității încheierii unei convențiuni consulare și de stabilire a fost pusă, dar' că nu este în prevederile actuale ale guvernului regal, că ar puté fi între ele simultaneitate.

D-nii delegați austro-ungari observă, că art. III din proiectul român, în contra art. V din actuala convențiune și a art. V din proiectul austro-ungar, propune să nu se limiteze monopolurile statului.

În cazul când o asemenea clausă ar fi primită, Austro-Ungaria cere, ca statul român să iee arangiamntul să cumpere, în fiecare an, pe cale de licitație, 8500 chintale de chibrituri din Austro-Ungaria; pentru cărțile de joc cifra să fie aceea a importățiunii din anul trecut, sau mijlocia celor trei ani din urmă.

D-nii delegați români observă, că prelîngă monopolul statului, ar fi atunci un monopol restrîns în profitul Austro-Ungariei. Este greu pentru un stat a se obliga să se furnizeze dela un alt stat. Ei întreabă, ce s'ar întîmpla dacă statul și-ar reserva lui însuși fabricația.

D-nii delegați austro-ungari răspund, că atunci se vor vedé siliți să ceară desființarea monopolului. Ei adaugă, că Italia s'a angagiat, în 1878, pentru sarea din Istria, față cu Austro-Ungaria, și că dacă se va adopta modul lor de a vedé în privința monopolului chibriturilor și cărților de joc, ei sînt gata să conceadă tot ceea-ce privește monopolurile în general, de care se vorbește la aliniatul a/.

D-nii delegați români observă, că guvernul nu poate face o asemenea învoială fără o lege specială; că, după legea comptabilității generale, nu prin licitație publică o furnitură de felul acesta, ar puté fi acordată.

Discuțiunea alineatului c/ dela articolul III din proiectul român se amănă până după rezultatul lucrărilor experților veterinari, cari se vor ocupa de această cestiune.

La aliniatul d/, d-nii delegați austro-ungari propun să se adauge aliniatul 2 de sub art. V din proiectul austro-ungar, care prevede, că puscile, pistoalele și armele de comerț, cu obiectele și cartușele indispensabile întrebunțării lor, nu sînt cuprinse în restricțiunea privitoare la munițiile de război.

D-nii delegați români arată, că armele de vânătoare și de lux nu vor fi cuprinse în pro-

hibire, dar' că cartușele încărcate trebuie să rămână supuse măsurilor prohibitive.

D-nii delegați austro-ungari întreabă, pe d-nii delegați români, pentru-ce proiectul guvernului regal nu atinge cestiunea de a se sci, cum s'ar puté îmbunătăți dispozițiunile privitoare la filoxeră.

D-nii delegați români răspund, că este loc de a se spera, că guvnrul se va depărta de măsurile actuale și va adera cât de curînd la convențiunea dela Berna.

D-nii delegați austro-ungari propun, ca cestiunea să fie atunci regulată înainte de încheierea tractatului.

Ședința este ridicată la 5 oare, și cea viitoare este a doua și la 2 oare.

Făcut în dublu exemplar.

(SS.) P. S. Aurelian.

Gr. I. Ghica.

G. Cantacuzin.

D. Protopopescu.

Al. Dăgrea.

(SS.) Mayr.

Kalchberg.

Mihalovich.

Suzsara.

Thurócy.

Pentru expedițiune conformă:

(S.) T. G. Djuvara.

(S.) Dr. Fuhrmann.

(Va urma.)

Cronică.

Cursurile suplimentare de limba maghiară. Ministerul ung. reg. de instrucțiune publică dispune prin o ordinațiune a sa: 1) în feriele anului scolar curgător nu se vor ține cursuri feriale pentru învățarea limbii maghiare, căci în privința acestor cursuri termenul pus prin lege ar fi și expirat; 2) în anul curent nu se va convoca adunarea generală a învățătorilor din țeară; 3) diurnele și spesele de călătorie ale învățătorilor și învățătoreselor dela scoalele statului sau subvenționate de stat nu se vor asigura în anul curent. Ministerul motivează această dispozițiune a sa cu faptul, că acoperirea votată de legislativă pentru scopurile învățămîntului popular este cu mult mai mică decât în anii trecuți. — Nu sînt bani, nu putem învăța nici unguresce.

Tariful vamal austro-ungar pentru produsele importate din România. „Budapesti Közlöny“ dela 23 I. c. publică o ordinațiune ministerială, prin care se dispune tariful vamal ridicat cu 30 procente pentru produsele, ce se vor importa din România. Alte trei ordinațiuni ministeriale publicate în același număr opresc, și anume cea dîntău importul și exportul de legume, poame și plante din România pentru evitarea unei răspîndiri de filoxeră, — a doua opresce importul de porci, oi, capre și miei din România din considerări veterinare, — a treia opresce tractarea liberă de vamă a bucatelor importate din România.

Maialul renniunii române de cântări din Sibiu se va ține Sâmbătă în 17/29 Maiu în „Dumbrava“. La cas dacă timpul va fi nefavorabil, maialul se va amana pe ziua de Constantin și Elena (21 Maiu st. v.), când se va ține la tot casul, chiar și fiind timpul nefavorabil în localitățile grădinei „Hermann“.

Demonstrațiunile studenților Kossuth-isti în Budapesta s'au continuat și în ziua următoare. Foile din Budapesta ne spun, că Sâmbătă în 22 st. n. a curenteii s'au adunat studenții universitari în număr mare în localitățile societății academice de lectură, de unde oprîți fiind de rectorul, și-au ales ca loc de întrunire o cafenea. De aicea, împedecați fiind de poliția a se aduna în masse mari, au mers singuratici, câte unul către cetate. Cu toate stăruințele poliției de a le opri întrarea, au ajuns țără veste în număr considerabil înaintea monumentului lui Hentzi și au cîntat acolo faimoasa cântare „Kossuth Lajos azt izente“. În urmă poliția a isbutit a-i alunga pe demonstrații, cari plecând de acolo s'au adunat înaintea casarmei Carol, unde sub ferestrele casinei ofițerilor s'a ținut o vorbire fulminantă în contra armatei. Și de aici poliția a isbutit să-i împrăscie, dar' demonstrații în scurtă vreme se adună earăși pe bulevardul museului. Aicea, intervenind poliția din nou, fură arestate patru persoane, între care și un voluntar al armatei comune. Pe ziua următoare s'a convocat altă adunare de studenți, care să decidă aducerea unui conduct cu facile deputaților Szalay și Ugron.

Dintr'un document al „cărții verde“, distribuită de guvernul României camerei, se vede, că România a cerut scutirea de taxe la întrarea în Austro-Ungaria pentru următoarele produse:

- Cercale în general (art. 33 și 40) din tariful autonom acum în vigoare;
- faînă de grâu și de seacă (art. 41 și 42 din același tarif);
- legumele făinoase uscate;
- sămînțe uleioase de orice fel (art. 57);
- animalele vii, rasa bovină, ovină și porcînă (art. 4 până la 3 inclusiv);
- resturile și produsele animale diverse (art. 241 până la 254 inclusiv);
- piele brute de tot felul (art. 269);
- Lânurile de tot felul (art. 288);
- peșcele proaspăt și sărat (art. 25);
- petroleul brut și rafinat (art. 384 și 385).

Lista produselor, pentru care România a cerut reducerea de taxe la întrarea în Austro-Ungaria.

a) Vinurile în butoaie de-o capacitate de cel puțin cinci hectolitri, să se taxeze cu 8 fr. suta de chilogr. brut (art. 79 din tariful autonom acum în vigoare).

b) Cărnurile proaspete de măcelărie să se taxeze 7 lei 50 bani suta de chilogr. (art. 17 din același tarif).

„Vocea Convurliului“ află, că guvernul austro-ungar a trimis în București pe o persoană pentru a cumpăra o gazetă, ca să susțină pe Austro-Ungaria în cestiunea convențiunii de comerț. Pentru onoarea presei noastre, — ție aceași foaie — aceste tentative, după cât aflăm, n'au isbutit.

Serbarea țilei de 10/22 Maiu în România. „Telegraphul“ din București scrie cu datul dela 10 Maiu v.: „Capitala e astăzi îmbrăcată în vestmînt de sărbătoare. Steagurile falfăie cu mîndrie de pe casele locuitorilor, ferestrele sînt ornate cu flori și ghirlande, balconurile împodobite cu covoare scumpe. Dela palatul regal până la metropolie trupele, în ținută mare, stau înșirate pe trotuarele stradelor, și toți privesc cu mîndrie la acești oimi demunte, prin a căror vitejies' a făurit coroana de oțel pusă pe capul Augustului nostru Suveran. Pe bulevardul Academiei lumea furnică și admiră într'una frumosul arangiamnt din fața Museului și lîngă statua lui Mihail-Viteazul. Un chioșc tapetat cu tibeturi tricolore, cu o înfățișare măreață, se află la dreapta statuei și încantă privirile tuturor. Două piramide, alcătuite numai de arme, tunuri de diferite calibre și timpuri, flori, ghirlande, drapele și altele dau grupei o măreață înfățișare. Timpul frumos favorizează această sărbătoare națională“. Numitul țiar promite, că în numărul viitor va face o descriere mai amănunțită a acestei serbări.

Erupțiunea Aetnei. Pe Aetna s'au deschis unsprezece cratere, între care trei sînt de o mărime înspăimîntătoare. Lava curge în unele locuri în o lățime de 200 metri. Cutremurile de pămînt se continuă. Craterul central scupă numai aburi și cenușă.

Universitatea pentru femei. În Moscva se va crea o universitate liberă pentru femei, cu facultăți de drept, de științe și de istoria naturală.

Varietăți.

(Ocolul pămîntului.) Din Smyrna se relatează, că acolo a sosit un tîner englez, cu numele James Edward Clayton, care se întorcea acum la Londra dintr'o călătorie în giurul pămîntului. Clayton s'a prins, că va face ocolul pămîntului în trei luni și nu va cheltui, decât o sută lire sterlinge bani de transport și douăzeci lire pentru mîncare. Clayton e pe cale de a câștiga prînsorea, deși mai are nițel până la mal.

(Un compliment.) Ducea de Devons-hire, vestită prin frumseța sa, dîndu-se odată jos din caretă spre a întra în o prăvălie în Londra, un lucrător, care tocmai trecea, fî așa isbit de ochii ei cei negri, încât se adresă la dînsa țiecînd: „Dă-mi voie, frumoasă cocoană să-mi aprind luleaua la focul ochilor dumitale“. Dama cea frumoasă a povestit înșiși mai tîrziu această întîmplare, în memoarele sale adăugînd: „Nici un curtezan n'a fost în stare să-mi spună nici pe departe un compliment, ca cel de sus!“

Posta ultimă.

Budapesta, 24 Maiu n. În casa deputaților ministrul-president Tisza răspunde la interpelațiunile pentru încununarea mormîntului lui Hentzi și declară, că nu s'a întîmplat o demonstrație oficială, ce ar vătămă simțămîntul național; el însă trebuie să declare, că procederea aceea a fost incorectă și fără tact, deoarece-ce nu a existat nici un motiv, de a da actului de pietate expresiune într'o formă, ce se abate dela modul de până acum; fiecare cetățean, îndeosebi persoane militare ar trebui să încungiere tot ceea-ce ar da prilegiu la interpretări false; de această vedere sînt și cele mai înalte cerșuri, de aceea ministrul-president crede, că asemenea lucruri nu se vor mai repeta. Răspunsul a fost în unanimitate luat spre știință.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Atena, 25 Maiu n. (scirea „Reuter“). După un ordin regal sînt demisionate cinci clase de rezervă în număr total de circa 50,000; mai departe s'a dispus, ca trupele grecesci să se retragă dela graniță, rămînînd în localitățile de acolo numai garnisoanele obicnuite.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: În absența lui Cornel Pop Păcurar: **Pompiliu Piposiu.**

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— 8 Iunie a. c. imobilele lui Iesrail Klein, decătră jud. cerc. din Oena.

— 16 Iunie a. c. imobilele lui Iacob Mayer, decătră tribunalul reg. din Brașov, în comuna Feldioara.

— 16 August a. c. imobilele lui Eutim Fany, și în 17 August a. c. imobilele lui Iancu Bela, decătră trib. din Chichinda-mare (în comuna Bobda).

— 28 Iunie a. c. imobilele vând. lui Mihail Sill decătră trib. reg. din Sibiu.

— 19 Iunie a. c. imobilele lui Nicolau Remetey decătră trib. reg. din Sighetul-Marmației.

— 16 Iunie a. c. imobilele lui George Ristici decătră jud. cerc. din Vârșet.

— 22, 23 și 25 Iunie a. c. realitățile lui Nicolau Klaus, decătră trib. reg. din Becicherecul-mare, în comuna Katalinfalva.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de zile:

— la rămasul după Sofia Klösler (din Iaad), la trib. reg. din Bistrița;

— la rămasul după Ioan Paulini, la trib. reg. din Sibiu.

S'au pus sub curatelă:

— Ioan Rudolf (din Reșița), decătră trib. din Lugoj.

— Ioan Wittmann, decătră trib. reg. din Panciova.

Citațiuni:

— Toma Dragomir (din Porcesci), a cărui ubicațiune nu se scie, se provoacă a se insinua pe 12 Iunie a. c. la jud. cerc. din Sibiu.

— Lazar Vulets, a cărui ubicațiune nu se scie, se provoacă a se insinua pe 17 Iunie a. c. la trib. reg. din Biserica-albă.

— Ioan Pascu, și Ioan Borger (din Merindeal), a căror ubicațiune nu se scie, se provoacă a se insinua pe 28 Iunie a. c. la jud. cerc. din Ciucul-mare.

— Radu Coja, și soția lui Mihail Toth, a căror ubicațiune nu se scie, se provoacă a se

insinua pe 19 Iunie a. c. la jud. cerc. din Satulung.

— Ana Nagele (din Moravița), a cărei ubicațiune e necunoscută, se provoacă a se insinua pe 10 Iunie la trib. reg. din Biserica-albă.

— Maria Popa și Ileană George Beu, a căror ubicațiune nu se scie, se provoacă a se insinua pe 19 Iunie a. c. la jud. cerc. din Seliște.

Concursuri:

— Un post de notar cercual în comuna Bardocz, căreia aparțin încă patru comune (în com. Odorheiu). Concursurile sunt a se trimite până în 30 August a. c. la pretorul din Oklând.

— Un post de magistrul postal în comuna „Szentmihálytelke“ (com. Cojocnei). Concursurile se se trimiță în 3 săptămâni la direcțiunea postală din Sibiu.

— Un post de practicant de drepturi la jud. cerc. din Alba-Iulia. Concursurile sunt a se trimite în 4 săptămâni la presiul trib. reg. de acolo.

— Un post de magistrul postal în comuna Sâplac (com. Cojocnei). Concursurile se se trimiță în 3 săptămâni la direcțiunea postală din Sibiu.

— Un post de magistrul postal în comuna Csávos (com. Torontal). Concursurile sunt a se trimite în 3 săptămâni la direcțiunea postală din Timișoara.

Economic.

Starea séménaturilor. În urma rapoartelor sosite în săptămâna trecută la ministerul de agricultură, industrie și comerț, pagubele cauzate de ger se pot constata cu deosebire la pomi, vița de vie, la plantele de săpat, ici-colo la rapiță, le plantele de grădină și la secara, ce înflorise deja. — Acum însă în urma timpului ploios, cald și favoritor séménaturile de grâu în genere se desvoltă bine, ba în unele părți ale Ardealului sunt în stare foarte bună; cele de secară, care se desvoltaseră înainte de ger, acum în genere sunt rari. — Séménaturile de primăvară, cari până aci stagnaseră, acum în urma timpului cald și favorabil s'au îndreptat și astăzi se pot numi mulțumitoare. Plantele de săpat, anume porumbul, pe unde a trebuit séménat din nou, crește frumos și cele mai timpurii încă s'au

recules și sunt în stare bună. Cartofii au suferit în mare parte de ger; fânatele încă în urma timpului călduros se desvoltă bine și prospectele la o recoltă de fân bun sunt în genere îndesțuitoare. Starea sanitară a vitelor încă se poate numi favoritoare.

Sciri economice din România.

S'au făcut socoteli în Franța și în România cu privire la exportul vitelor române pe piețele franceze, — cari acum se aprovizionează cu vitele din America-de-Sud, — pentru a se scie dacă vitele române, aduse din Galați la Marsilia vor costa mai puțin decât cele din La Plata și alte state. Se crede că vitele din România vor costa mai puțin.

„Voința națională“ spune, că în comuna Dridu din județul Ilfov precum și în alte părți din România s'au ivit gândaci, cari mănâncă spicul fraget al secărei și al grâului.

Acești gândaci, numiți Agricola, fac parte din ordinul Coleopterelor, genul scarabeilor, specia anisoplia. Ministerul agriculturii a luat măsuri pentru distrugerea lor. Acești gândaci se distrug, în Franța, prin culegerea directă ce se face de copii, dimineța mai cu seamă, când ei sunt amorțiți, fiind foarte impresionabili la frig; după aceea se îngroapă, se pune un strat de var deasupra și se bătătoresc bine locul.

În Engiltera, distrugerea acestor insecte se face prin arderea spicelor băntuite, cari mai târziu se cosesc.

Cursul pieței din Sibiu.

din 25 Maiu st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.58	vând.	8.68
Lire turcesci	„	11.20	„	11.30
Imperiali	„	10.20	„	10.30
Ruble rusești	„	1.22½	„	1.24

Bursa de București.

Cota oficială dela 22 Maiu st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	94.½	vând.	95.—
Rur. conv. (6%)	„	86.—	„	86.½
Act. de asig. Dacia-Rom.	„	266.—	„	267.½
Banca națională a României	„	1085.—	„	1183.—
Impr. oraș. București	„	31.—	„	33.—
Act. de asig. Națională	„	—	„	—
Credit mob. rom.	„	—	„	—
Serisuri fonciare urbane (5%)	„	82.½	„	83.½
Schimb 4 luni	„	—	„	—
Societ. const.	„	187.½	„	230.½
Aur	„	14.10	„	14.40

Bursa de Budapesta

din 24 Maiu st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ hârtie „ 4%	105.50
„ „ hârtie „ 5%	95.05
Imprumutul căilor ferate ung.	153.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	128.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	117.50
Bonuri rurale ung.	105.—
„ „ cu cl. de sortare	105.—
„ „ bânățene-timișene	105.—
„ „ cu cl. de sortare	105.—
„ „ transilvane	105.—
„ „ croato-slavone	105.—
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	99.75
Imprumut cu premiu ung.	119.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	124.—
Renta de hârtie austriacă	85.20
„ argint austriacă	85.30
„ aur austriacă	117.25
Losurile austr. din 1860	138.50
Acțiunile băncii austro-ungare	877.—
„ de credit ung.	290.25
„ „ austr.	285.50
Argintul	—
Serisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—
Galbeni împărătesci	5.94
Napoleon-d'ori	10.02
Mărci 100 imp. germane	62.07½
Londra 10 Livres sterlingi	126.75

Bursa de Viena

din 24 Maiu st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	—
„ „ hârtie „ 4%	105.80
„ „ hârtie „ 5%	95.—
Imprumutul căilor ferate ung.	154.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	128.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	118.—
Bonuri rurale ung.	105.20
„ „ cu cl. de sortare	105.10
„ „ bânățene-timișene	105.20
„ „ cu cl. de sortare	105.10
„ „ transilvane	105.20
„ „ croato-slavone	105.20
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	99.75
Imprumut cu premiu ung.	119.25
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	124.25
Rentă de hârtie austriacă	85.30
„ argint austriacă	85.50
Rentă de aur austriacă	117.20
Losuri austr. din 1860	138.55
Acțiunile băncii austro-ungare	888.—
„ de credit ung.	290.50
„ „ austr.	285.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.95
Napoleon-d'ori	10.03
Mărci 100 imp. germane	62.05
Londra 10 Livres sterlingi	126.75

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa mică—Sibiu				
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus		Copșa mică				
Viena		7.15	3.15		București		4.50	7.45		Viena	11.—			Teiuș		11.09	3.56			Copșa mică	5.50	1.24		
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20	Predeal	9.30	12.50			Budapesta	8.05	8.—		Alba-Iulia		11.56	4.27			Șeica mare	6.11	1.11		
Szolnok	11.22	3.51	8.27	9.26	Timiș	11.11	1.40			Szolnok	11.02	12.00		Vințul de jos		12.20	4.53			Loamneș	6.40	2.32		
P. Ladány	2.20	5.28	5.58	11.40	Brașov	—	11.44	2.27		Arad	3.37	5.55		Șibot		12.25	5.19			Oena	7.03	2.01		
Oradea-mare	4.39	6.41	8.37	1.28	Feldioara	6.22	2.55				4.00	6.05		Orăștia		1.19	5.41			Sibiu	7.23	2.44		
		6.46	9.37	1.52	Apatia	7.01	3.38		Glogovaț	4.13	6.19		Simeria (Piski)	1.48	6.08									
			9.45	2.—	Agostonfalva	7.33	4.17		Gyorok	4.38	6.46		Deva	2.35	6.39									
			9.59	2.11	Homorod	8.01	4.47		Pauliș	4.51	7.—		Branicica	3.04	7.04									
Várad-Velenceze				Hașfalău	8.45	5.42			Radna-Lipova	5.10	7.23		Ilia	3.36	7.29				Loamneș	9.06	11.09			
Fugyi-Vásárhely		7.14	10.28	2.34	Sighișoara	10.10	7.37			Conop	5.38	7.51		Gurasada	3.50	7.41			Șeica mare	9.35	11.32			
Mező-Telegd		7.42	11.36	3.18	Elisabetopole	10.39	8.21			Bérvava	5.57	8.10		Zam	4.25	8.12			Copșa mică	9.59	11.52			
Rév			12.10	3.41	Medias	11.19	9.05			Soborșin	6.42	8.58		Soborșin	5.09	8.49								
Bratca			12.46	4.01		11.54	9.43			Zam	7.14	9.28		Bérvava	5.56	9.29								
Bucia				4.26	Copșa mică	12.12	10.02			Gurasada	7.43	9.56		Conop	6.18	9.49								
Ciucia		8.31	1.48	4.26	Micăsasa	12.37	10.30			Ilia	8.01	10.17		Radna-Lipova	6.57	10.23	6.14							
Huiedin		9.01	3.09	5.08	Blaj	12.56	10.50			Branicica	8.21	10.38		Pauliș	7.12	10.37	6.30							
Stana			3.42	5.27	Crăciunel	12.35	12.35			Deva	8.47	11.05		Gyorok	7.27	10.52	6.47							
Aghiriș			4.12	5.50	Teiuș	12.56	10.50			Simeria (Piski)	9.40	11.55		Glogovaț	7.56	11.18	7.17							
Ghirbău			4.30	6.02	Aiud	12.35	1.04			Orăștia	10.10	12.24		Arad	8.10	11.32	7.32							
Nădășel			4.48	6.24	Vințul de sus	12.35	1.39			Șibot	10.34	12.53		Szolnok	9.—	12.27								
		10.01	5.17	6.43	Uioara	12.35	2.07			Vințul de jos	11.04	1.22		Budapesta	2.39	5.10								
Cluj	10.26			7.03	Apahida	12.35	3.08			Alba-Iulia	11.31	1.40		Viena	6.50	8.16			Oșorheiu	7.43	1.16			
Apahida	10.52			7.26	Cluj	12.35	5.35			Teiuș	12.05	2.24				6.05			Reghinul-săs.	9.35	3.08			
Ghiris	12.37			8.54	Nădășel	12.35	6.08	8.—		Simeria (Piski)—Petroșeni				Petroșeni—Simeria (Piski)					Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea					
Cucerdea	1.48			9.43	Ghirbău	12.35	6.37	8.34		Simeria	11.50	2.33		Petroșeni	6.49	9.33			Reghinul-săs.	4.22	—			
Uioara	1.57			9.51	Aghiriș	12.35	6.53	8.59		Streiu	12.27	3.23		Banița	7.27	10.14			Oșorheiu	6.14	—			
Vințul de sus	2.06			9.58	Stana	12.35	7.08	9.56		Hațeg	1.19	3.49		Crivadia	8.06	10.54			Nireșteu	6.34	12.06			
Aiud	2.36			10.24	Huiedin	12.35	7.34	10.16		Pui	2.10	4.40		Pui	8.50	11.37			Kerelô-Sz.-Pál	6.55	12.27			
Teiuș	3.14			10.59	Ciucia	12.35	7.43	11.04		Crivadia	2.57	5.28		Hațeg	9.13	12.17			Cipeu-Iernut	7.16	12.51			
Crăciunel	3.45			11.28	Bucia	12.35	8.53	12.17		Banița	3.35	6.07		Streiu	10.16	12.58			M. Bogat	7.37	1.16			
Blaj	4.06			11.44	Bratca	12.35	9.12	12.47		Petroșeni	4.04	6.39		Simeria	10.53	1.35			Ludoș	8.07	1.50			
Micăsasa	4.45			12.18	Rév	12.35	9.31	1.21		Arad—Timișoara				Timișoara—Arad					Cheța	8.21	2.04			
Copșa mică	5.40			1.01	Mező-Telegd	12.35	8.22	2.05		Arad	6.00	8.18		Timișoara	6.02	5.00			Cucerdea	8.88	2.21			
Medias	6.01			1.22	Fugyi Vásárhely	12.35	8.48	3.08		Aradul nou	6.25	8.32		Merczfalva	6.26	5.56				9.07	2.50			
Elisabetopole	6.40			1.56	Várad-Velenceze	12.35	9.13	3.39		Orcezfalva	6.50	8.51		Orczfalva	6.40	6.07			Simeria (Piski)—Uniedoara					
Sighișoara	7.35			2.44	Oradea-mare	12.35	9.18	3.55		Vinga	7.19	9.07		Vinga	6.40	6.32			Simeria (Piski)	6.40				
Hașfalău	8.01			3.02	P. Ladány	12.35	10.37	4.06		Orcezfalva	7.38	9.20		Németh-Ságh	6.52	6.32			Cerna	7.07				
Homorod	10.05			4.41	Szolnok	12.35	10.38	5.35		Merczfalva	7.56	9.32		Aradul nou	7.06	6.53			Uniedoara	7.21	7.34			
Agostonfalva	11.02			5.80	Budapesta	12.35	10.05	8.22		Timișoara	8.42	10.09		Arad	7.21	7.24								
Apatia	11.37			6.03	Viena	12.35	6.05	10.30		Ghiriș—Turda				Turda—Ghiriș										
Feldioara	12.14			6.35						Ghiriș	10.37	4.16		Turda	8.20	1.41								
	1.09			7.14						Turda	11.04	4.87		Ghiriș	8.41	2.06								
Brașov	1.50	5.30																						
Timiș	2.48	6.07																						
Predeal	4.56	7.45																						
București	9.40	11.45																						

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.